

Staatssecretaris

Deadline: 1 juli 2021

Minister MZS

Secretaris Generaal / plv.
Secretaris Generaal
Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Cluster 3

Ontworpen door

[Redacted]

T [Redacted]

F [Redacted]

Akkoord.

nota

(ter beslissing)

Memorie van antwoord Reparatiwewet Wvvgz en Wzd

Paraaf directeur

Paraaf DGCZ

DGLZ

Datum

28 juni 2021

Zaaknummer

1012013

Bijlage(n)

1

1 Aanleiding voor deze nota

Op 28 juni heeft de Eerste Kamer het voorlopig verslag uitgebracht op het voorstel van wet tot wijziging van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg en de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten teneinde de uitvoering te vereenvoudigen en technische onvolkomenheden en omissies te herstellen¹ (hierna: reparatiwewetsvoorstel).

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

Minister MZS:

- Graag uw akkoord op de inhoud van de memorie van antwoord en verzending daarvan door de Staatssecretaris aan de Eerste Kamer;

Staatssecretaris:

- Graag uw akkoord op de inhoud van de memorie van antwoord;
- Gaarne de memorie van antwoord en de aanbiedingsbrief aan de Eerste Kamer te ondertekenen ter verzending aan de Eerste Kamer.
- De **deadline** van 1 juli is gesteld vanwege het verzoek van de Eerste Kamer aan de regering om uiterlijk 2 juli te antwoorden.

De vragen van de Eerste Kamer zien vrijwel volledig op de Wzd. Slechts één vraag gaat over beide wetten (evaluatie). Desondanks is voorzien in indiening door de staatssecretaris, mede namens de MMZS en de minister voor Rechtsbescherming. Deze procedurele afspraak is gemaakt bij de start van het wetgevingstraject en alle in te dienen stukken aangaande het wetsvoorstel worden daarom ingediend door de staatssecretaris. De nota ter beslissing is inhoudelijk vooral relevant voor de MMZS.

¹ Kamerstukken I, 2020/21, 35667, B.

3 Samenvatting en conclusies

Leeswijzer:

Zaaknummer

1012013

- Inbreng EK op hoofdlijnen: de fracties van D66, PvdA en de SP hebben inbreng geleverd. De meeste vragen hebben betrekking op de cliëntenvertrouwenspersoon (cvp) (A) naar aanleiding van een brief van de cvp-aanbieders en de landelijke faciliteit cvp (LFCVP) aan de Eerste Kamer. De overige vragen gaan over het recent gepubliceerde kostenonderzoek door de NZa (B), de Wzd-monitor (C), en de wetsevaluatie (D). Slechts 2 van de 19 vragen gaan over een inhoudelijk onderdeel van het wetsvoorstel aan de kant van de Wzd (E). De vragen zijn als volgt verdeeld:
 - **Wzd (Minister MZS):** 1-16
 - **Wvggz (Staatssecretaris):** 12

Inbreng EK op hoofdlijnen:

A. De cliëntenvertrouwenspersoon (cvp)

- De landelijke faciliteit CVP (LFCVP) en de cvp-aanbieders hebben maandag 21 juni een brief naar de Eerste Kamer gestuurd, die in de inbreng van de SP en D66 is overgenomen. De brief leest als stevige lobby voor uitbreiding en versterking van de positie van de cvp. We hebben voor een feitelijke beantwoording gekozen en het belang van een goede rechtsbescherming aangegeven. Toezeggingen ten aanzien van de cvp zijn o.i. nu niet opportuun. De vragen hebben betrekking op de volgende punten:

- Verduidelijken van de taken en rollen van de cvp

Hierover voert WVS op dit moment gesprekken met de LFCVP, cvp-aanbieders, cliëntenorganisaties en brancheorganisaties ActiZ en VGN. Tijdens deze gesprekken is naar voren gekomen dat het wenselijk is om werkafspraken te maken over de precieze taken en rollen van de cvp. Deze gesprekken zijn vooralsnog constructief verlopen. Het recht van een cliënt of vertegenwoordiger om te allen tijde een beroep te kunnen doen op een cvp als er sprake is van onvrijwillige zorg, is in de Wzd verankerd. Een onderwerp van discussie tussen de partijen is het afleggen van algemene bezoeken door de cvp op locaties die niet zijn geregistreerd als Wzd-locaties in het locatieregister, omdat de zorgaanbieder geen onvrijwillige zorg verleent/zegt te verlenen. Deze taak staat niet in de Wzd, maar wel in het 'Kwaliteitskader cliëntenvertrouwenspersoon Wzd'. Echter, het kwaliteitskader is destijds niet tot stand gekomen met de brancheorganisaties, en zij hebben zich er dus niet aan gecommitteerd. Hierover wordt verschillend gedacht in het veld. Het is immers onwenselijk dat er oneigenlijke vermenging plaatsvindt met de wettelijk verankerde toezichthoudende positie van de IGJ.

- Toegang tot de cvp

In de brief van de LFCVP en de cvp-aanbieders wordt genoemd dat er zorgaanbieders zijn die cvp's de toegang tot de cliënt ontzeggen, terwijl cvp's daar wel recht op hebben. Deze signalen hebben deze partijen in zijn algemeenheid bij de IGJ neergelegd, maar de IGJ heeft tot dusverre geen concrete meldingen van cvp's gekregen dat dit daadwerkelijk gebeurt. Het is wel zo dat in 2020, mede door onbekendheid met de cvp en de lockdown als gevolg van COVID-19, de toegang tot verpleeghuizen voor de cvp nog niet optimaal was. Dit gaat steeds beter.

- Financiering buiten de Wlz

De financiering van de cvp loopt via de zorgkantoren. Zij kopen nu voor meer dan 90 procent van de cliënten de cvp in. Voor cliënten zonder Wlz-indicatie qua bekostiging is nog geen structurele oplossing gevonden. Hier wordt aan gewerkt. VWS heeft tijdelijk contracten gesloten met dezelfde aanbieders van vertrouwenswerk die ook door de zorgkantoren zijn gecontracteerd, zodat ook cliënten in de Wmo en Zvw toegang hebben tot een cvp. Deze financiering voorziet echter niet in algemene locatiebezoeken, omdat dit formeel geen juridisch wettelijk vastgelegde taak is. Bovendien is bij Wmo en Zvw – anders dan in de Wlz – minder sprake van clustering in bijv. een woonlocatie. Daarnaast hebben de LFCVP en de cvp-aanbieders aangegeven dat er structureel meer geld nodig is dan de €9 mln. die zij reeds ontvangen voor het vertrouwenswerk. In de beantwoording is opgenomen dat eventuele acties op dit punt breed moeten worden gezien, waarbij ook de vraag is of de middelen op dit moment efficiënt genoeg worden ingezet. Dit wordt in samenhang met de evaluatieresultaten gezien.

Zaaknummer
1012013

B. Kostenonderzoek NZa

De NZa heeft onlangs een kostenonderzoek gedaan naar de Wzd. De Tweede Kamer is hier op 10 juni jl. over geïnformeerd. Vanaf 2022 is structureel een bedrag van €102,6 mln. beschikbaar via de contracteerruimte Wlz, ten behoeve van de gehandicaptenzorg. Voor de verpleeghuiszorg kunnen de structurele meerkosten worden opgevangen binnen de kwaliteitsgelden, waarvoor reeds €2,1 mld. beschikbaar is gesteld. Incidentele invoeringskosten (voor bijv. ICT) in de verpleeghuiszorg worden wel vergoed. De extra kosten die instellingen in 2020 en 2021 moesten maken als gevolg van de Wzd worden niet met terugwerkende kracht gecompenseerd.

C. Monitor Wzd

Eind 2020 is de 'Opzet monitor Wet zorg en dwang' verschenen. Deze rapportage geeft advies over de manier waarop monitoring van de Wzd kan worden vormgegeven, en er is ook een nulmeting gedaan m.b.t. de knelpunten. VWS draagt bij het aan oplossen van knelpunten door aanbieders actief te ondersteunen met de implementatie, subsidies te verstrekken aan veldpartijen, en, indien noodzakelijk, wetwijzigingen en wijzigingen in lagere regelgeving te door te voeren. Eind 2021 zal het eerste 'echte' monitorrapport aan de Kamer worden verzonden. Op dat moment is het mogelijk om dieper in te gaan op de monitor.

D. Evaluatie Wvvgz/Wzd

De centrale vraag voor de wetsevaluatie is in hoeverre de wetsdoelen worden gerealiseerd of realiseerbaar zijn. Belangrijke thema's zijn: de verhouding tussen ambulante en intramurale gedwongen zorg, zorgmachtiging Wvvgz/stappenplan Wzd, de samenloop tussen beide wetten en de Wfz, het klachtrecht en de hoorplicht Wvvgz. In december 2021 verschijnt het eerste deelrapport, medio 2022 de definitieve rapportage.

E. Inhoudelijke vragen over het wetsvoorstel (Wzd)

Gevraagd is naar het onderscheid tussen de onafhankelijke deskundige (die door amendement Van der Laan c.s. (nr. 24) de externe deskundige vervangt), en de niet bij de zorg betrokken deskundige, die reeds een rol heeft in het stappenplan. In de beantwoording wordt toegelicht dat de

onafhankelijke deskundige pas adviseert als het na zes maanden niet lukt om de onvrijwillige zorg af te bouwen.

Zaaknummer
1012013

Nagekomen vraag van de Staatssecretaris (01/07/2021):

- Welke subsidieoproep wordt bedoeld in antwoord 12?

In antwoord 12 wordt de subsidieoproep bedoeld die thans uitgevoerd wordt door de onderzoeksgroep bestaande uit de Universiteit van Amsterdam en het Trimbos Instituut. Deze subsidieoproep is in de brief van 17 december 2020 aan de Eerste Kamer besproken (Kamerstukken I 2020/21, 35370, 31.996, 32.399, D).

oke

4 Draagvlak politiek

Tijdens de behandeling van het reparatiewetsvoorstel in de Tweede Kamer is een amendement aangenomen (Westerveld/Pouw-Verwij, nr. 34) die de zorgaanbieder verplicht om de cliënt en de vertegenwoordiger te informeren over de cvp. Deze verplichting geldt al op grond van de huidige wettekst, maar wordt explicieter met het aangenomen amendement. Daarnaast is er een motie aangenomen (Kwint/Westerveld, nr. 32) die de regering verzoekt om de richtlijnen en taken van de inzet van de cvp te verduidelijken en bij de evaluatie wettelijk te implementeren.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

VWS heeft op reguliere basis contact met de LFCVP, cvp-aanbieders, ActiZ en VGN over de toegang tot een cvp. Deze gesprekken verlopen tot nu toe constructief en zijn onderdeel van de Wzd-implementatieagenda voor 2021 en verder.

6 Financiële en personele gevolgen

N.v.t.

7 Juridische aspecten haalbaarheid

- Als de antwoorden op 2 juli bij de Kamer zijn, zou aanvaarding van het wetsvoorstel voor het reces nog tot de mogelijkheden behoren. Vooral vanuit het GGZ-veld is hier sterk behoefte aan.

Het inwerkingtredingsbesluit zal in dat geval rechtstreeks aan de Staatssecretaris voorgelegd worden met het voorstel om af te wijken van de vaste verandermomenten voor zo spoedig mogelijke inwerkingtreding. Gefaseerde inwerkingtreding wordt voorzien ten aanzien van de onafhankelijke deskundige en de wijziging van de Participatiewet als gevolg van het amendement-Kwint over algemene bijstand (dat laatste i.o.m. SZW).

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De bijgevoegde memorie van antwoord is tot stand gekomen i.s.m. LZ en CZ, en afgestemd met de IGJ. De nota ter beslissing is afgestemd met LZ en CZ.

9 Gevolgen administratieve lasten

De reparatiewet leidt tot een reductie van de AL en een verbeterde uitvoering van beide wetten.

10 Toezeggingen

Er wordt een toezegging gedaan om voor het einde van het jaar duidelijk te maken hoe de structurele financiering van de cvp buiten de Wlz vorm zal krijgen.

11 Fraudetoets

N.v.t.

Zaaknummer

1012013

12 Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

N.v.t.

[REDACTED] en [REDACTED]